

ZO DONKER DAT JE ALLES ZIET

BELEEF DE DUISTERNIS

Nederland is het land met de meeste lichtvervuiling ter wereld. Toch is er een plek waar het 's nachts zo donker wordt dat je alles ziet. Onze eigen Boschplaat is een zogeheten Dark Sky Park. Dat houdt in dat het hier nog echt donker wordt. Misschien denk je dat het er 's nachts ontzettend rustig is. Maar veel dieren komen 's nachts uit hun schuilplaats omdat ze zich in het donker veiliger voelen. Anderen gaan op pad omdat hun prooidieren nachtdieren zijn. Sommige planten zijn afhankelijk van nachtvlinders en insecten. Kortom: het nachtleven is hier op zijn minst bruisend te noemen. Ontdek dit boeiende nachtleven zelf door op ontdekkingstocht te gaan in het eerste Dark Sky Park van Nederland: De Boschplaat.

De toegangsvoorwaarden zijn op de Boschplaat 's nachts hetzelfde als overdag: in principe is de Boschplaat vrij toegankelijk, alleen zijn bepaalde delen van maart tot en met augustus afgesloten vanwege de broedende vogels en rustende zeehonden.

Er zijn drie plekken waar je de nachtelijke hemel goed kunt bewonderen:

- 1 op het Jan Thijssenduin
- 2 op het hoge duin bij Kapitein Rob (paal 19, Bunkerduin)
- 3 bij Vogelwachterspost 'Tweede Keet' (paal 22.4)

EUROPEES NATUURRESERVAAT DE BOSCHPLAAT

De Boschplaat, aan de oostkant van Terschelling, is een bijzonder gebied. Je vindt hier een breed strand, een uitgestrekt kweldergebied langs de Waddenzee en in de zomer paarse vlaktes met lamsoor. Ook is hier het grootste natuurlijke bos van de Waddeneilanden ontstaan: de Berkenvallei. Jaarlijks broeden er duizenden vogels op de Boschplaat.

DARK SKY PARK

Natuurreservaat De Boschplaat is een Dark Sky Park. Ver weg van kunstmatige lichtbronnen wordt het hier zo donker dat je alles kunt zien. Wandel onder de sterren, stap de duisternis in en ervaar de donkerte met al jouw zintuigen.

COLOFON

Ontwerp Ontwerpstra
Tekst VVV Terschelling, AAN ZET concept & communicatie
Redactie VVV Terschelling
Concept Lynn Zwartsenburg (Marketing Groningen)
Fotografie Hans Jellema, Bert Faber
Verantwoording Alle gegevens zijn met grote zorgvuldigheid verzameld en verwerkt. Alle betrokken partijen kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele onjuistheden.

DARKSKYTERSCHELLING.NL

DONKERTE VAN DE WADDEN

DARK SKY PARK BOSCHPLAAT

JOUW GIDS IN HET DONKER

NACHTKAART

EUROPEES NATUURRESERVAAT DE BOSCHPLAAT

VOGELPARADIJS

De Boschplaat is een paradijs voor vogels. Op de kwelders zijn grote meeuwenkolonies te vinden en een paar honderd broedparen van de lepelaar. Op het strand broeden strandplevieren en op de Koffieboonplaat zitten verschillende soorten sterns, waaronder de zeldzame dwergstern. In het voor- en najaar gebruiken honderdduizenden trekvogels het gebied om op te vetten tijdens de lange reis naar hun broed- of overwinteringsgebied.

INFORMATIECENTRUM

Parkeerplaats Boschplaat (Tordunen)

De parkeerplaats is de meest ideale plek om te starten bij een avondlijk bezoek aan Dark Sky park en Europees Natuurreservaat de Boschplaat. Het uitkijkpunt op het Jan Thijssenduin verschaft een prachtig zicht op de sterrenhemel.

Informatiecentrum

Het informatiecentrum de Natuurschuur in Lies, aan de Duiweg, (circa 7 km van het Dark Sky park gelegen) bevat veel informatie over het eiland en de natuur, ook over de donkerte op het eiland.

WANDELEN MET DE STERREN

Wandelen in het donker is een speciale ervaring. Laat je ogen wennen aan de donkerte en je ziet meer dan ooit tevoren. En nee, gebruik geen zaklamp of kunstlicht om bij te schijnen.

Boven je fonkelen de sterren en door het gras ritselen de nachtdieren. Je ziet geen hand voor ogen en toch, zie je daardoor juist meer. Bewandel de Dark Sky route en ontdek de sterrenbeelden die schitteren aan de lucht. Met een beetje geluk zie je zelfs de Melkweg.

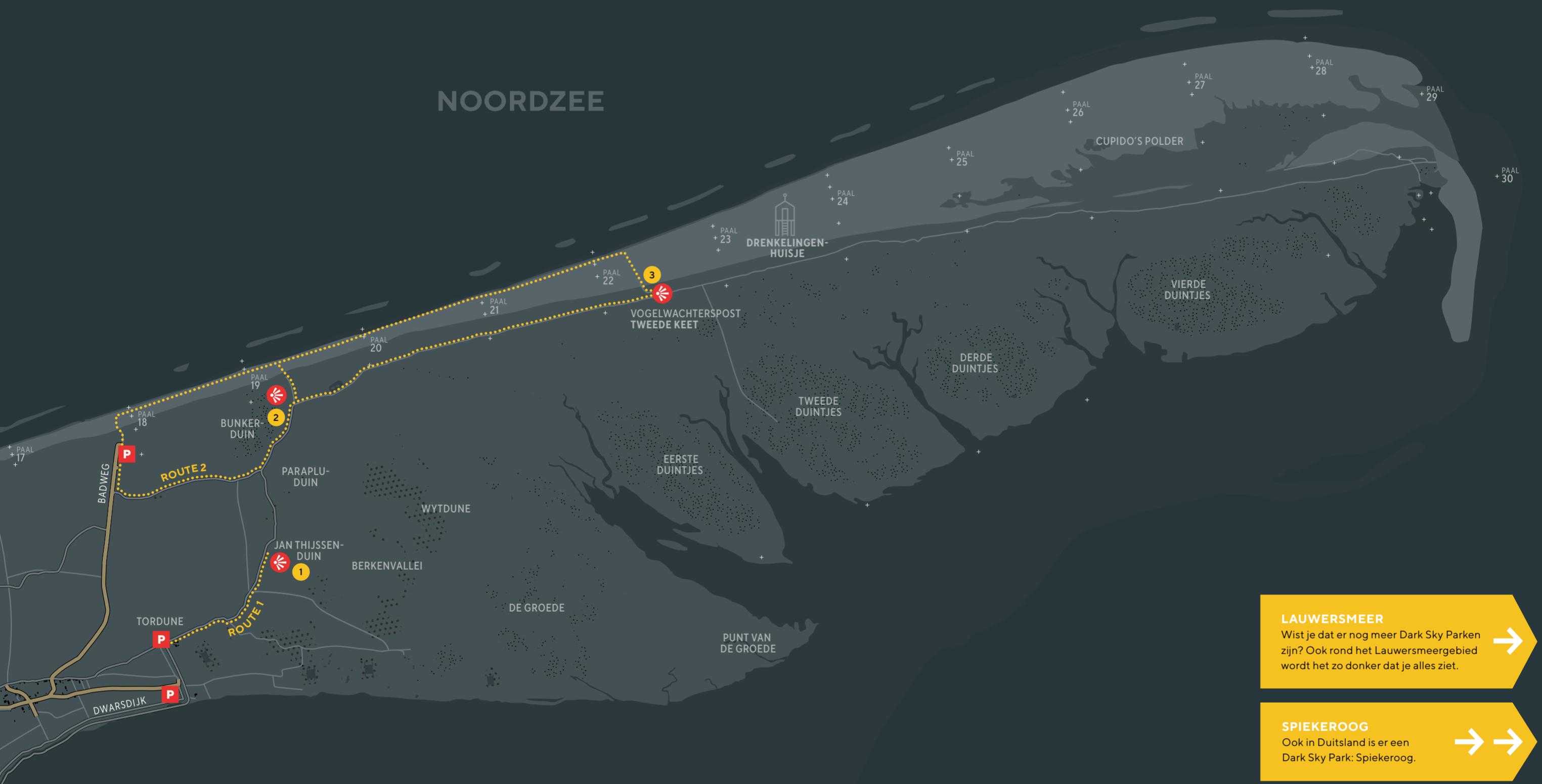
ROUTE 1

Start bij de parkeerplaats Boschplaat (Tordunen). Loop het fietspad op richting de Boschplaat. Ga met het verharde fietspad mee richting het noorden. Na ca 500 meter bevindt het Jan Thijssenduin 1 zich aan je rechterhand. Daar ga je van het fietspad af, het duinpad op omhoog. In de zomer vind je er een telescoop, maar ook zonder is de sterrenhemel goed te aanschouwen. Zie je de weerkaatsing in het waddenwater?

ROUTE 2

Start op de parkeerplaats bij Heartbreak hotel, neem de strandovergang en loop rechts via het strand naar de eerstvolgende strandovergang bij paal 19. Daar ga je duinen over en het fietspad op, richting West. Na 100 meter schelpenpad kan je omhoog het Kapitein Rob Bunkerduin 2 op. Daar heb je een prachtig zicht op de sterrenhemel boven de Noordzee. Vervolgens wandel je het fietspad naar het westen af, deze eindigt op de Badweg Oosterend. Daar ga je 'om de noord' en zo bereik je de parkeerplaats weer.

Dark Sky Park De Boschplaat

LAUWERSMEER

Wist je dat er nog meer Dark Sky Parken zijn? Ook rond het Lauwersmeergebied wordt het zo donker dat je alles ziet. →

SPIEKEROOG

Ook in Duitsland is er een Dark Sky Park: Spiekeroog. → →

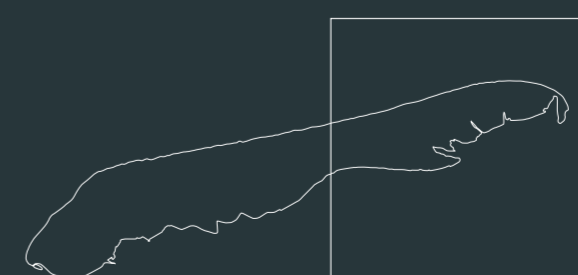
UNESCO WERELDERFGOED WADDENZEE

DE MAGIE VAN ZEEVONK

Bij warme nachten kun je dit bijzondere verschijnsel waarnemen. Zeevonk geeft een fel fluorescerend blauw licht af. Het is een soort alg. Wanneer er een grote groep van deze eencellige organismen aanwezig is, ontstaat er door bewegend water een chemische reactie. Een magische ervaring die je in de lente en zomer zomaar kunt beleven op Terschelling.

LEGENDA

- 1 beste sterrenhemel-spots
- Dark Sky wandelroute
- uitzichtpunt
- parkeerplaats
- bos
- hoofdwegen
- overige wegen
- fiets- en wandelpaden

STERRENBEELDEN

Dat wat zich afspeelt in de hemel is een eeuwenoud verhaal. De sterren die we nu zien, ontstonden miljoenen jaren geleden. Hóé het allemaal is gegaan, weet niemand eigenlijk precies. Wat we wel weten, is dat alles wat je aan de hemel ziet, verplaatst. Per uur, per minuut, zelfs per milliseconde en met tienduizenden kilometers per uur. Als je er te lang over nadenkt, word je er bijna duizelig van. Sterrenkijken vergt enige verbeeldingskracht. Ga je op zoek naar het sterrenbeeld Leeuw, verwacht dan geen realistisch beeld met manen en een brul. Verbind de punten met elkaar en de leeuw komt vanzelf tevoorschijn.

NACHTDIEREN

De duistere nacht is gunstig om sterren te tellen maar ook dieren hebben belang bij donkerte. 's Nachts voelen ze zich veilig en komen ze uit hun schuilplaats. Ze gaan op jacht. Kunstlicht brengt hun oriëntatie en natuurlijke dag- en nachtritme in de war. Hierdoor raken ze de weg kwijt, broeden ze eerder of worden ze gestoord in hun winterslaap.

Er wordt in Dark Sky Park De Boschplaat extra aandacht besteed aan het minimaliseren van kunstlicht op dieren zoals bij vogels, vleermuizen en nachtvlinders. Zo zijn er in het dorpje Oosterend relatief weinig straatlantaarns, en als ze er zijn hebben ze gedempt licht dat naar beneden schijnt. Hierdoor heeft dit licht geen invloed op het ritme en de levensstijl van de dieren.

LENTE

Het is lente en de dieren komen uit hun winterslaap. Zo ook de sterrenbeelden Leeuw en Kreeft. Sommige mensen geloven dat sterrenbeelden invloed hebben op het leven dat ze leiden, maar aan die voorspellingen gaan wij ons niet wagen. We kunnen je wel voorspellen wat je in de lucht ziet als je zuidwaarts kijkt: de Leeuw en de Kreeft.

De Leeuw herken je niet aan z'n manen, maar aan de felle ster Regulus (kleine koning) rechts onder. Hoe verder je de lijnen omhoog trekt, hoe 'duidelijker' de leeuw wordt. Dan de

Kreeft, niet ter zee, maar in de lucht. Vier sterren, iets aan de rechterkant van de rug van de Leeuw, vormen samen een gebogen lijn.

Dat is het bovenkantje, met schuin daaronder de poten. Draai je een kwartslag in westelijke richting, dan zie je de twee gezichten van de Tweelingen. Ook een sterrenbeeld. Deze tweeling is een twee-eiige. De een is iets oranje, de ander iets blauwig. Laat je je blik naar onderen afzakken tot de voeten van de twee, dan heb je de kans om de Melkweg te zien. Goed kijken dus!

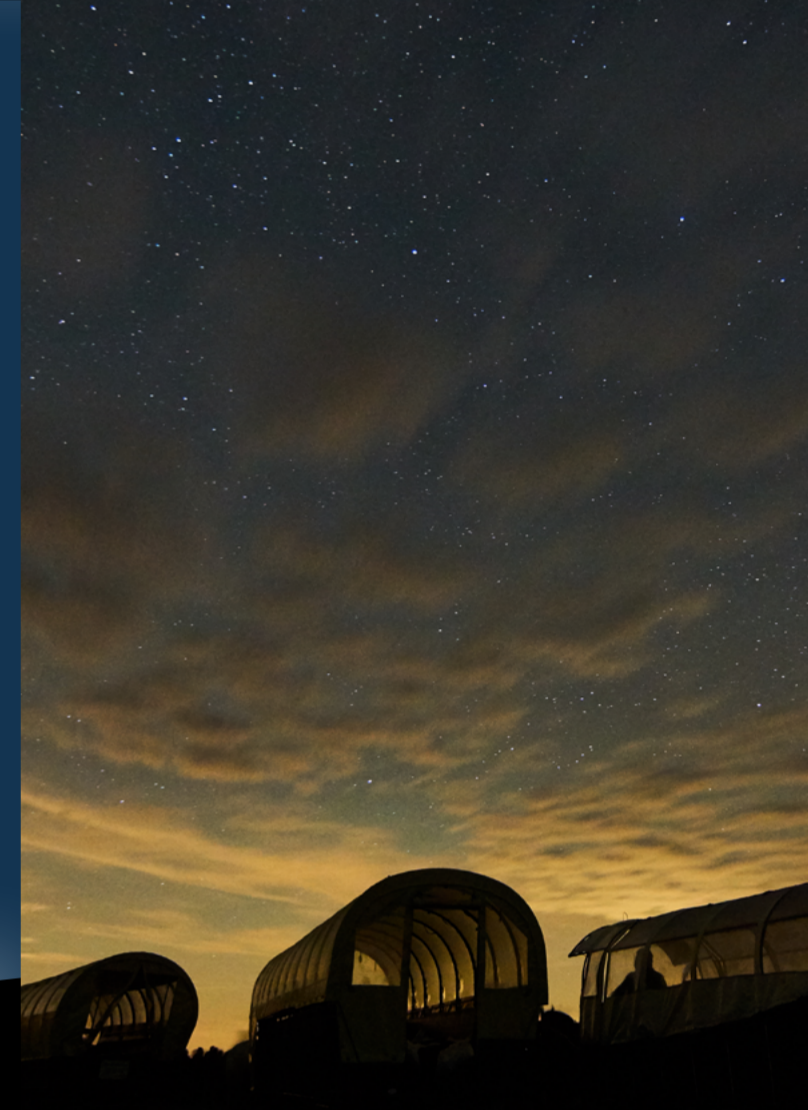
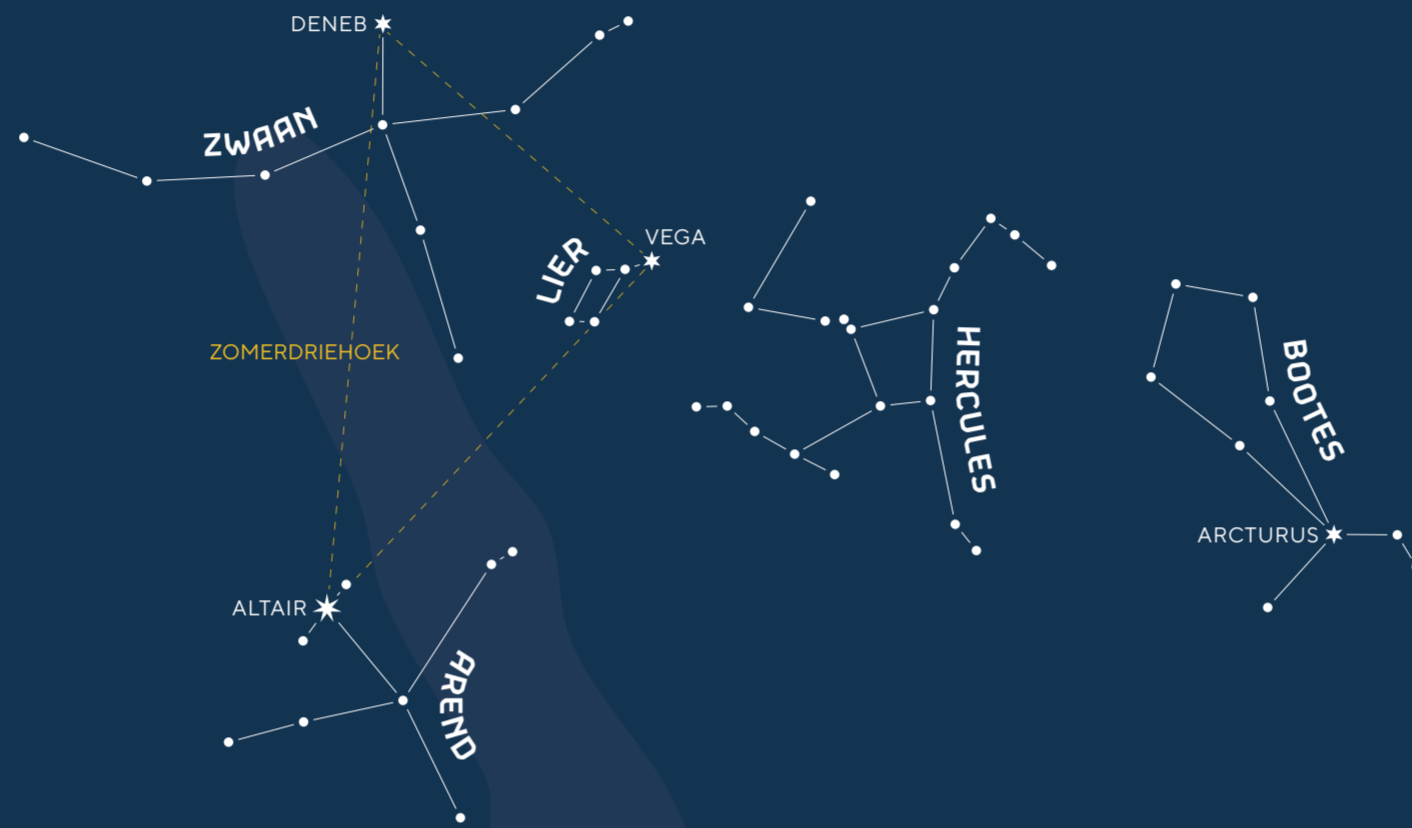

ZOMER

Het is zomer en op de Boschplaat zijn alle dieren weer volop in beweging. Ook in de lucht staat niets stil. Drie hele felle sterren vormen, gedurende de hele zomer, het middelpunt van de hemel.

De zomerdriehoek. Je ziet ze in het oosten. Op de kaart zijn ze als grote blauwe sterren afgebeeld. Kan jij ze vinden? Gefeliciteerd.

Vanaf dit punt is ook Hercules eenvoudig op te sporen. Trek de korte zijde van de Lier (de bovenste ster van de zomerdriehoek) in zuidwestelijke richting verder omhoog. Je komt uiteindelijk uit bij het linker bovenste gebogen been van Hercules. Hercules ziet er in de lucht niet zo stoer uit als op het Griekse vasteland vanuit de sterke verhalen die we kennen. Zijn lijf is een onregelmatig vierkant.

HERFST

Herfst alweer. De natuur maakt zich op voor de winter en verandert van kleur. Sommige dieren in het Lauwersmeergebied bereiden op voor een winterslaap of bereiden zich voor op de barre omstandigheden die voor de deur staan. Anderen knijpen er tussen uit voor een wintervakantie. De zomerdriehoek is inmiddels verplaatst.

Bovenaan de hemel vind je nu Andromeda, een van de grootste sterrenbeelden die er is. Hij is uitgestrekt over een gebied van meer

dan 722 vierkante graden. Dat klinkt niet zo groot, maar het is bijna 1.400 keer de grootte van de maan. Reken maar uit. Trek je de lijn vanaf de onderste ster van Andromeda naar onderen, dan vind je Perseus. Deze held redde Andromeda ooit van een gevaarlijk zeemonster. Nu hebben ze het samen gezellig in de lucht. Rechts van Andromeda en Pegasus zie je een kruis; het sterrenbeeld zwaan. Met zijn vleugels gespreid, staat dit sterrenbeeld bekend om de vele rode gasnevels. Zie jij de rode gloed?

WINTER

Winter wonderland op de Boschplaat. Koud en nog donkerder dan normaal. Veel dieren houden hun winterslaap. Waar mensen lichtjes in de kerstboom hangen, hangen er voor de dieren op de Boschplaat altijd lichtjes in de lucht.

Kijk maar eens naar het zuiden, het is er een drukte van belang. De sterrenbeelden Stier en Orion laten zich zien. Je herkent Orion aan de drie sterren vlak naast elkaar. Zijn riem. Trek je deze riem een aantal gaatjes strakker

naar rechts, dan kom je uit bij vijf sterren die redelijk dichtbij elkaar staan. Samen vormen ze een driehoek: het hoofd van de Stier.

Rechts van de Stier vind je een aantal sterren op een kluitje. Dat zijn de Pleiaden. Jij bevindt je nu op de perfecte plek om deze Pleiaden te bewonderen. In de stad zie je namelijk meestal maar vijf sterren van dit groepje, maar in het Dark Sky Park is de kans groot dat je er wel negen of tien weet te spotten. Hoeveel tel jij er?

STERREN TELLEN MET DE BOSWACHTER

Ontdek Dark Sky Park Terschelling. Ga mee op excursie en beleef de duisternis op de Boschplaat. Geniet tijdens een heldere avond van de sterrenhemel, luister naar de nachtelijke geluiden en bijzondere verhalen over dit gebied. De gidsen van Staatsbosbeheer nemen je graag mee. Er zijn ook speciale schemerwandelingen en huifkartochten die je laten genieten van deze bijzondere plek. Bij de VVV Terschelling kunnen ze je hier meer over vertellen.